

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Rozdział I. Zasady sprawowania opieki zdrowotnej w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.....	1
§ 1. Wprowadzenie. Rozwój rozwiązań prawnych.....	1
§ 2. Umieszczenie regulacji w systemie prawa.....	3
§ 3. Podmiotowy zakres regulacji	6
§ 4. Zakres przedmiotowy regulacji	12
Rozdział II. Definicja oraz cechy szczególne zawodu lekarza i lekarza dentysty	19
§ 1. Wprowadzenie	19
§ 2. Przedmiotowy zakres zawodu lekarza.....	20
I. Uwagi wstępne.....	20
II. Udzielenie świadczeń zdrowotnych	20
III. Prace badawcze	24
IV. Nauczanie zawodu lekarza	24
V. Kierowanie podmiotem leczniczym	25
VI. Zatrudnienie w NFZ i innych urzędach.....	26
§ 3. Profesjonalny charakter czynności lekarskich.....	27
§ 4. Zawód lekarza jako zawód zaufania publicznego	29
§ 5. Zawód lekarza jako „wolny zawód”	32
§ 6. Podsumowanie.....	34
Rozdział III. Prawo wykonywania zawodu lekarza.....	35
§ 1. Wprowadzenie	35
§ 2. Warunki uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentysty	37
I. Uwagi wstępne	37
II. Obywatelstwo polskie lub innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej	38
III. Posiadanie dyplomu lekarza lub lekarza dentysty.....	38
IV. Pełna zdolność do czynności prawnych	40
V. Stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty	42
VI. Nienaganna postawa etyczna.....	45

Spis treści

VII. Odbycie stażu podyplomowego lekarza lub lekarza dentysty.....	47
VIII. Złożenie z wynikiem pozytywnym Lekarskiego Egzaminu Końcowego lub Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego.....	52
IX. Uzyskiwanie prawa wykonywania zawodu lekarza przez cudzoziemców	59
§ 3. Procedura uzyskiwania prawa wykonywania zawodu oraz wpisu do rejstru lekarzy.....	60
Rozdział IV. Kwalifikacje zawodowe lekarzy	65
§ 1. Wprowadzenie. Punkty edukacyjne.....	65
§ 2. Specjalizacja	66
I. Uwagi wprowadzające	66
II. Postępowanie kwalifikacyjne do rozpoczęcia szkolenia specjalizacyjnego	69
III. Tryby szkolenia specjalizacyjnego i jego przebieg	71
IV. Kierownik specjalizacji	74
V. Państwowy Egzamin Specjalizacyjny	75
Rozdział V. Formy wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty.....	79
§ 1. Wprowadzenie	79
§ 2. Wykonywanie zawodu lekarza na podstawie stosunku pracy	80
I. Uwagi wprowadzające	80
II. Czas pracy w podmiotach leczniczych	81
III. Dodatkowe świadczenia pieniężne związane z pracą w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej	94
§ 3. Prowadzenie praktyki lekarskiej.....	97
I. Uwagi wstępne	97
II. Formy praktyk lekarskich	99
III. Warunki podjęcia praktyki lekarskiej	101
1. Wprowadzenie.....	101
2. Rejestracja działalności gospodarczej	102
3. Szczególne warunki dotyczące rozpoczęcia praktyki lekarskiej.....	106
4. Rejestracja	110
IV. Podawanie do publicznej wiadomości informacji o prowadzonej praktyce zawodowej	116
V. Możliwość zatrudniania innych osób.....	121
VI. Kontrola i wizytacja praktyki zawodowej.....	122
VII. Wykreślenie z rejestru i zakończenie działalności	125
Rozdział VI. Obowiązek udzielenia pomocy medycznej.....	129
§ 1. Wprowadzenie i źródła prawne obowiązku udzielania pomocy.....	130
§ 2. Podmiotowy i przedmiotowy zakres obowiązku udzielania pomocy medycznej.....	134
§ 3. Przypadki legalnego zaniechania udzielania pomocy	144
I. Uwagi wstępne	144

II. Regulacja zawarta w art. 162 KK.....	146
III. Unormowania zawarte w ustawach korporacyjnych	151
IV. Przyczyny zaniechania pomocy leżące po stronie pacjenta	161
1. Sprzeciw pacjenta	161
2. Klauzule antycypacyjne	162
3. Ratowanie samobójców	165
4. Podawanie krwi Świadkom Jehowy	169
Rozdział VII. Dokumentacja medyczna	175
§ 1. Wprowadzenie, źródła regulacji	176
§ 2. Pojęcie, rodzaje i treść dokumentacji medycznej.....	180
§ 3. Sposób prowadzenia dokumentacji medycznej oraz jej ochrona.....	185
§ 4. Zasady udostępniania dokumentacji medycznej.....	189
I. Wprowadzenie.....	189
II. Krąg podmiotów uprawnionych do dostępu do dokumentacji medycznej	190
1. Uwagi wstępne	190
2. Pacjent i jego przedstawiciel ustawowy	190
3. Osoba upoważniona przez pacjenta	193
4. Uprawnione instytucje i urzędy	197
III. Sposób udostępnienia dokumentacji medycznej.....	202
IV. Opłaty za udostępnienie dokumentacji medycznej	203
§ 5. Przechowywanie dokumentacji medycznej.....	205
Rozdział VIII. Tajemnica medyczna.....	209
§ 1. Wprowadzenie	210
I. Uzasadnienie obowiązku zachowania tajemnicy medycznej.....	210
II. Źródła prawne tajemnicy medycznej	214
§ 2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy tajemnicy medycznej (w tym lekarskiej).....	216
§ 3. Formy i sposoby naruszenia tajemnicy lekarskiej	220
§ 4. Sankcje za naruszenie tajemnicy lekarskiej.....	224
§ 5. Przypadki dopuszczalnego ujawnienia tajemnicy lekarskiej.....	229
I. Uwagi wstępne.....	229
II. Upoważnienie udzielone przez pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego.....	230
III. Ujawnienie tajemnicy uzasadnione dobrem pacjenta	234
IV. Ochrona interesu osób trzecich i interesu publicznego.....	237
V. Zwolnienie z obowiązku konfidencji na podstawie odrębnych ustaw	243
Rozdział IX. Zgoda pacjenta na wykonanie zabiegu medycznego.....	249
§ 1. Wprowadzenie	252
§ 2. Ewolucja poglądów na temat wymogu zgody pacjenta na zabieg leczniczy.....	254

§ 3. Warunki skutecznej zgody pacjenta na zabieg leczniczy.....	258
I. Uwagi wstępne	258
II. Podmiotowy zakres zgody.....	262
1. Zgoda pacjenta.....	262
2. Zgoda zastępcza.....	264
3. Zgoda kumulatywna	271
4. Zezwolenie sądu opiekuńczego	275
III. Zgoda uświadomiona (objaśniona)	276
1. Uwagi wstępne	276
2. Zakres przekazywanych informacji.....	278
3. Sposób przekazania informacji	284
4. Podmioty uprawnione do uzyskania informacji	287
5. Ograniczenie obowiązku informacyjnego.....	297
6. Podsumowanie	301
IV. Wymóg dobrowolności zgody oraz jej szczegółowości	302
V. Forma zgody.....	305
§ 4. Wykonanie zabiegów za zgodą domniemaną	311
§ 5. Przypadki przymusowego leczenia	322
I. Uwagi wstępne	322
II. Ochrona społeczeństwa przed skutkami nałogów – przeciwdziałanie i leczenie uzależnień	322
1. Leczenie osób uzależnionych od alkoholu	322
2. Leczenie osób uzależnionych od narkotyków	326
3. Przymusowe leczenie w związku z popełnieniem przestępstwa	326
4. Stosowanie środków leczniczych wobec nieletnich	330
III. Leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi.....	331
1. Uwagi wstępne	331
2. Przymusowe badanie osób z zaburzeniami psychicznymi	332
3. Przymusowa hospitalizacja	335
4. Przymusowe leczenie osób niepoczytalnych na zasadach Kodeksu karnego	343
IV. Leczenie związane z chorobami zakaźnymi	348
V. Przymusowe wykonywanie zabiegów lekarskich na potrzeby postępowania karnego	356
VI. Przymusowe leczenie osób osadzonych	362
§ 6. Karna odpowiedzialność za wykonanie zabiegu bez zgody pacjenta.....	368
Rozdział X. Stwierdzanie zgonu i postępowanie ze zwłokami.....	379
§ 1. Wprowadzenie i źródła regulacji.....	379
§ 2. Podmioty uprawnione do stwierdzania zgonu	380
§ 3. Obowiązki lekarza stwierdzającego zgon.....	382
§ 4. Sekcja zwłok.....	385
§ 5. Podsumowanie.....	388

Rozdział XI. Eksperymenty medyczne	391
§ 1. Wprowadzenie	392
§ 2. Ewolucja unormowań etycznych i prawnych dotyczących eksperymentów na ludziach	393
§ 3. Typologia eksperymentów medycznych	401
§ 4. Zasadność przeprowadzenia eksperymentu – opłacalność projektu	414
§ 5. Przestrzeganie reguł ostrożnego eksperymentowania	418
§ 6. Zgoda uczestnika eksperymentu	427
I. Ewolucja regulacji dotyczącej zgody uczestnika eksperymentu	427
II. Warunki skuteczności prawnej zgody uczestnika eksperymentu	430
§ 7. Pozytywna opinia komisji bioetycznej	460
§ 8. Podsumowanie	462
Rozdział XII. Przerwanie ciąży	463
§ 1. Wprowadzenie	464
§ 2. Ewolucja poglądów i regulacji prawnych dotyczących zabiegów przerwania ciąży	464
I. Unormowania antyczne	464
II. Poglądy Kościoła katolickiego	466
III. Światowe unormowania średniowieczne i nowożytne	467
IV. Regulacje na ziemiach polskich	471
§ 3. Modele regulacji dotyczącej przerwania ciąży	478
§ 4. Warunki dopuszczalności przerwania ciąży w aktualnym stanie prawnym	484
§ 5. Odpowiedzialność za nielegalny zabieg przerwania ciąży	497
I. Sankcje karne	497
II. Sankcje cywilne	501
III. Sankcje zawodowe	506
Rozdział XIII. Warunki prawne przeszczepiania komórek, tkanek i narządów	507
§ 1. Wprowadzenie	508
§ 2. Ewolucja regulacji etycznych i prawnych dotyczących transplantacji	510
I. Regulacje międzywojenne oraz z okresu PRL	510
II. Unormowania ustawowe do 2005 r.	514
III. Stan prawny pod rządami ustawy o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów z 2005 r.	517
IV. Normy etyczne i deontologiczne	519
V. Rozwiązania przyjęte w prawie międzynarodowym	520
§ 3. Uwagi terminologiczne	521
§ 4. Przeszczepy <i>ex mortuo</i>	523
I. Definicja śmierci	523
II. Metodyka ustalenia śmierci	528
III. Modele decydowania o pobraniu materiału ze zwłok	531
IV. Sposoby wyrażania sprzeciwu	535

Spis treści

V. Eksplantacja <i>ex mortuo</i> a interes postępowania karnego	542
VI. Obowiązek poszanowania zwłok poddanych eksplantacji	544
§ 5. Przeszczepy <i>ex vivo</i>	545
I. Uwagi wprowadzające	545
II. Warunki podmiotowe dotyczące dawcy	546
III. Zgoda dawcy i biorcy.....	552
IV. Zasadność i celowość przeprowadzenia transplantacji	558
V. Przeprowadzenie zabiegu <i>lege artis</i>	562
VI. Wykorzystanie materiału pooperacyjnego do implantacji	564
§ 6. Odpowiedzialność karna za czyny okołotransplantacyjne	566
I. Uwagi wprowadzające	566
II. Odpowiedzialność karna w związku z transplantacją <i>ex mortuo</i>	566
III. Odpowiedzialność karna w związku z transplantacją <i>ex vivo</i>	568
IV. Odpowiedzialność karna na podstawie przepisów ustawy transplantacyjnej	572
Rozdział XIV. Zabiegi estetyczne.....	579
§ 1. Wprowadzenie	580
§ 2. Warunki dopuszczalności zabiegów kosmetycznych.....	582
I. Ryzyko czynności kosmetycznych	582
II. Czynności kosmetyczne o charakterze leczniczym.....	584
III. Czynności kosmetyczne podejmowane wyłącznie w celach estetycznych	586
1. Kontratyp czynności kosmetycznych	586
2. Legalność pierwotna czynności kosmetycznych.....	588
2.1. Uwagi wstępne	588
2.2. Zgoda uprawnionego	590
2.2.1. Uwagi wstępne.....	590
2.2.2. Podmioty uprawnione do wyrażenia zgody.....	590
2.2.3. Dobrowolność zgody.....	591
2.2.4. Uświadomienie zgody	592
2.2.5. Forma zgody.....	593
2.3. Wykonanie zabiegu <i>lege artis</i>	593
2.3.1. Uwagi wstępne.....	593
2.3.2. Wykonanie zabiegu przez uprawnioną osobę.....	594
2.3.3. Reguły postępowania wytyczające sposób przeprowadzenia zabiegu	595
§ 3. Podsumowanie.....	598
Indeks rzeczowy.....	599